

21.12.2017

Yhteinen tiedon hallinta -kärkihanke

Yhteinen tiedon hallinta -hankkeen projektiryhmän kokous

Aika 19.12.2017, klo 10.00–12.00

Paikka VM (Mariankatu 9), nh Loppupeli / etäyhteys*
*kokouksen etäyhteystiedot kalenterikutsussa

Osallistujat

Riitta Autere, pj.	VM, neuvotteleva virkamies
Anne Kauhanen-Simanainen, varapj.	VM, neuvotteleva virkamies, ESTE
Suvi Remes	VM, erityisasiantuntija
Leena Raittinen	VM, erityisasiantuntija, ESTE
Kimmo Mäkinen	VM, kehittämisspäällikkö, klo 10.30 alkaen
Eero Konttaniemi	VRK, kehittämisspäällikkö, klo 11.35 alkaen
Taru Rastas	LVM, viestintäneuvos, ESTE
Jari Ylikoski	Kuntaliitto, erityisasiantuntija, ESTE
Matias Frosterus	Kansalliskirjasto, tietojärjestelmäpäällikkö, klo 11.45 saakka
Juha Mykkänen	THL, kehittämisspäällikkö, ESTE
Heikki Siltala	THL, IT-kehittämisspäällikkö (varahenkilö), etänä klo 11 saakka
Minna Rintala	Vero, ylitarkastaja, ESTE
Dea Crichton-Turley	TEM, neuvotteleva virkamies
Taina Nurmela	Helsingin kaupunki, projektipäällikkö
Jaana Nevalainen	VRK, hankepäällikkö, etänä klo 10.30 saakka

1 Kokouksen avaus

Kokouksen avaus

- Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- Asialistaan on osallistujien aikatauluista johtuen tehty muutoksia siten, että suomi.fi -palveluiden roadmap käsitellään viimeisenä kokousasiana. Lisäksi esitettiin asialistan kohtaa kevään kokouksista käsiteltävän ensimmäisenä kokousasiana. Asialista hyväksyttiin näillä muutoksilla.

Edellisen kokouksen muistion (liite 1) hyväksyminen.

- Muistio hyväksyttiin.

2 Yhteentoimivuusmenetelmän ja välineineistön pilotointi (klo 10.05-10.20)

Käydään läpi valmistelun tilanne.

Liite 2. Jaetaan pöydälle.

Esittelijä: Suvi Remes

Remes kertoi, että asiaa on käsitelty JulkICT-ohjausryhmässä ja pilotoinnin valmistelua esitettyjen tahojen kanssa viedään nyt eteenpäin. Etenemisestä on laadittu toistaiseksi hyvin karkea aikajana, johon suunniteltu tarkastuspisteet. Lisäksi on tarkennettu pilotoinnin nimellä etenevän työn tavoitteita.

Keskustelussa todettiin, että pilotointi on hyvä tapa jäsentää laajaa kokonaisuutta ja saada tuloksia aikaiseksi. Ohjausrakenteista todettiin, että YTI-hankkeella on hankesuunnitelman mukainen rakenteensa ja käytännössä hankepäälliköt sekä VM:n että VRK:n puolelta vastaavat tästä työstä. Kumppaneiden puolella ohjausrakenteet voivat poiketa toisistaan ja ohjaus sovitaan kussakin yhteistyökuviossa. Nämä asiat kirjataan projektisuunnitelmiin. Maakuntien osallistumisesta todettiin, että asiaa ryhdytään valmistelevaan, ensisijainen tavoite on saada tämä tiedon hallinnan kulma digilinjauksiin. Esitettiin huoli, että palvelukeskusten roolia ja liiketoimintamallia muotoillaan juuri nyt ja tässä pitää olla liikkeellä.

Liitteen 2 sisällöllä nähtiin tärkeää viestinnällistä arvoa, joten se olisi syytä saada hankesivulle.

Päätös: Poikkeuksellisesti liite 2 julkaistaan kokousmuistion mukana.

3 Metatietoresurssien ylläpidon kysymyksiä (10.20-10.40)

Metatietoresurssien ylläpito vaatii resursseja ja sitoutumista. Keskustellaan Finto-palvelun kokemuksista.

Liite 3.

Esittelijä: Matias Frosterus

Päätösesitys: Kannanotto julkaistaan osana hankeviestintää. Sovitaan julkaisutapa ja -paikka.

Frosterus kertoi, että tarve kannanoton kirjoittamiseen syntyi, kun muutamien erikoisontologioiden kanssa ajaututtiin tilanteeseen, jossa niiden ylläpitoryhmät käytännössä purettiin. Ontologioilla on edelleen omistaja, mutta niiden ylläpitoon tarvittavaa yhteistyöryhmää ei enää ole. Tilanne on ongelmallinen, sillä esimerkiksi JUHO-ontologiaa ollaan ottamassa käyttöön laajasti julkisessa hallinnossa vaikuttavissa VAHVA-, Campus- ja Hankeikkuna -palveluissa. Ontologioiden taustalla vaikuttavia toimijoita on haastateltu; kaikissa perustelut ovat olleet samat eli kun jostain pitää säästää, niin säästetään tästä työstä. Yksi haaste vaikuttaa olevan se, että ontologioiden työstäminen käsitetasolla vaatii hieman enemmän paneutumista ja asiantuntemusta kuin perinteinen asiasanastotyö. Näiden haastattelujen pohjalta on kirjoitettu kannanotto, tilanteeseen tulisi reagoida.

Alustus kirjoitti pitkän keskustelun. Erikoisontologioilla nähdään edelleen rooli, vaikka periaatteessa olisi mahdollista luopua niistä ja siirtyä entistä laajemmin yhteisiin resursseihin, mikä voisi osaltaan ratkaista resurssiongelmaa. Eri alat kuitenkin kehittyvät eri tahtiin ja harmonisointia voi olla vaikea viedä läpi liian laajalla rintamalla. Tuotiin esiin myös huoli ontologioiden painotuksista; on tarve saada painopistettä palvelutuotantoa paremmin palveluun resursseihin, tyyppiä esimerkiksi Palvelutietovaranto. Jos ontologioiden käyttöön halutaan panostaa ja tehdä kärkihankkeidenkin kautta linjauksia, niin tämä asia pitää ratkaista; nykyiset ontologiat eivät näkökulmaltaan riitä. Resurssien kohdentamista on helpompi perustella, esimerkiksi kunnissa, kun palvelutuotannon näkökulma todella huomioidaan. Resursseja ei löydy kaikilta erikseen, yhteistyötä tarvitaan ja se tuo hyötyjä. Todettiin, että tässä pitää muistaa myös historian vaikutus ja organisaatioiden lakisääteinen asema; muistiorganisaatiot ovat olleet edelläkävijöitä ja painotukset näkyvät. Remes totesi, että haaste on tunnistettu ja tämä on YTI-hankkeessa edistettävään yhteistoimintamalliin sisältyvä asia, nyt pitää vain valmistella näitä asioita linjausten muotoon ja edelleen päätösprosesseihin. Periaatteessa nykyisten erikoisontologioiden vastuut ovat selkeät ja niillä on yksiselitteinen omistajataho, mutta aihealue ei rajaudu vain yhteen toimijaan, mistä syntyy vaatimus yhteistyölle.

Sovittiin, että nostetaan tämä ylläpidon asia metatietoasioiden puheenvuoroon 23.1. tilaisuudessa, on aivan oleellinen viesti. Tarve voisi olla viedä myös JHKA-keskusteluun myöhemmin keväällä.

Päätös: Kansalliskirjasto (Frostetus) ja VRK (ehdotettiin Latvasta) valmistelevat asiaa eteenpäin. Huomioidaan erityisesti hallinnon vaatimukset ontologioiden kehittämisessä ja aktiivisessa ylläpidossa, esimerkiksi voidaan käyttää nykyisiä suomi.fi -ontologioita. Tuodaan yhteiseen käsittelyyn tammi- tai helmikuun kokoukseen. Pamfletti julkaistaan 23.1. tilaisuuden jälkeen blogitekstinä ja tuodaan siinä esiin yhteistyön tarvetta tässä tekemisessä. Julkaisukanavaa tarkennetaan lähempänä.

4 Katsaus menneeseen hankevuoteen (klo 10.40-11.10)

Käydään läpi ja kootaan yhdessä saavutukset. Valmistellaan tämän pohjalta myös ministeriryhmälle menevä hankeraportointi suhteessa hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman tavoitteisiin (ss. 53-55).

Liitepaketti 4.
Alustaja: Suvi Remes

Remes totesi, että välillä on hyvä pysähtyä ja katsoa mitä on saatu aikaan. Vuoden päättyminen on tähän aina hyvä hetki. Ottaen huomioon erityisesti sen, miten myöhään keväällä suurin osa hankkeen avaintoimijoista on aloittanut työnsä, on tulosten ja aikaansaannosten lista vaikuttava. Keskustelussa tuotiin esiin vielä lisättävää:

- Hallintamallin/yhteistoimintamallin valmistelun tulee näkyä. Sen edistäminen on ollut keskeistä ja on hyvä näyttää, että iso kokonaisuus vaatii useita käsittelijä.
- D9-yhteistyö ja ylipäättään yhteistyökuviot, miten Ekosysteemifoorum
- Tietovirtaselvitys yhteistyössä JUHTAn kanssa
- Tekoälyselvitysaiho

Keskustelussa tuotiin esiin myös se, että YTI:n toimet ovat nostaneet esiin perustietovarantoihin liittyvää ja osin jo tunnistettuaakin problematiikkaa. Perustietovarannot ovat osin hankkeen työn ulkopuolella ja niiden mukaanoton kyvykkyyttä voisi yrittää kasvattaa. Todettiin, että asiaa hoidetaan osin Perustietovarantojen viitearkkitehtuurin päivitystyön kautta; ensi vuonna käynnistyvä työ tulee katsoa yhteen YTI:n asioiden kanssa. Työpaketti 4:n työstä toivotaan lisäykset mukaan; niitä ei tähän versioon saatu.

Todettiin, että tällä koonnilla on arvio viestinnällisesti yleistiedon levittämisen näkökulmasta, joten työstehtään julkaisukuntoinen kuva ja otetaan se 23.1. seminaariaineistoon. Viedään myös hankkeen sivustolle. Jos tulee vielä mieleen lisättävää, sähköpostilla voi toimittaa Remekselle.

5 Kevään 2018 kokoukset (klo 11.10-11.25)

Kevään kokousajoista on laadittu ehdotus asialistan mukana seuraavasti:

- VK4: ma 22.1. klo 14-16
- VK9: ti 27.2. klo 9-11
- VK12: ke 21.3. klo 12-14
- VK16: ke 18.4. klo 9-11
- VK21: ke 23.5. klo 12-14
- VK25: ti 19.6. klo 9-11

Päätös: Tammikuun kokous siirretään päivämäärälle 18.1., kellonaika säilyy.
Muut kokousajat vahvistetaan kuten esitetty.

Aiheita voi lisätä työtilan dokumenttiin.

6 Muut ajankohtaiset asiat (klo 11.25-11.35)

Remes kävi lyhyesti läpi tulevat tilaisuudet.

Hankkeen sisäinen tilaisuus sen omille toimijoille järjestetään 20.12.2017. Vierailmassa Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen toimijoita tiedon hallinnan kulmalla.

Norjassa vierailu 8.1.-9.1.2018 ja aiheena laajasti tiedon hallinnan asiat. YTI-hankkeen teemat laajasti mukana ja esittelyssä mm. metatiedon osalta suunnitelmat ja tuotokset.

Omadatasta suunnitellusti 17.1.2018 kolmas työpajatilaisuus. Ohjelma lisätään vm.fi/tapahtumat -sivustolle. Edellisestä tilaisuudesta tullut hyvää palautetta, mm. nosto henkilön tunnistamisesta ja identiteetin hallinnasta kiinnostanut. Työpajassa julkaistavaksi suunniteltu materiaali (mm. suostumuspalvelun viitearkkitehtuuri ja Koski-omadata toteutuksen suunnitelmat) jaetaan etukäteen tiedoksi projektiryhmälle ja käsitellään sähköpostikokouksena. Materiaalit toimitetaan 10.1.2018 saataville.

Sidosryhmätilaisuus järjestetään suunnitellun mukaisesti 23.1.2018, ohjelma löytyy sivulta vm.fi/tapahtumat. Lisäksi tammikuun alussa lähetään sähköpostilla kutsut edellisessä kokouksessa käsitellyn listan mukaisesti.

Frostetus täydensi kevään osalta, että Kansalliskirjasto tulee järjestämään yleisiä erikoisontologikoulutuksia.

Autere toi tiedoksi, että komission suunnalla ISA²-ohjelmassa on käynnistymässä julkisten tapahtumien ontologian laadinta osaksi core vocabularies -kokonaisuutta. Pyydettiin, että asiasta tiedotettaisiin mahdollimman aikaisessa vaiheessa mikäli Suomesta osallistutaan tähän ja samalla tuotaisiin esiin viestiä siitä miksi tätä työtä tehdään. Muodostettaisiin kotimainen sparrausrinki, jotta tuotoksesta tulisi mahdollisimman käyttökelpoinen, tässä olemassa olevaa Julkisen hallinnon sanastoryhmää voisi hyödyntää.

Mäkinen toi tiedoksi, että henkilötunnuksen uudistamisen asiantuntijaryhmässä on keskusteltu lohkoketjuteknologiasta henkilöön liittyen ydintietojen hajautetun hallinnan näkökulmasta.

Päätös: 17.1.2018 tilaisuuden materiaalit toimitetaan 10.1.2017 mennessä sähköpostilla katselmoitavaksi.

7 Suomi.fi -palveluiden roadmap (klo 11.35-11.55)

Käydään läpi suomi.fi-palveluiden roadmap vuosille 2018-2019 YTI-hankkeen näkökulmasta.

Liite 5.

Esittelijä: Eero Konttaniemi

Konttaniemi kertoi, että kaikkia KaPA-ohjelmassa tuotettuja suomi.fi -palveluita jatkokehitetään ja ylläpidetään. Työ näkyy kahtena hankkeena: SUOJA-hanke jatkokehittää suomi.fi-palveluita, SUOPA-hanke kehittää suomi.fi-palveluita erityisesti palveluntarjoajien näkökulmasta ja tuottaa kootusti mm. ohjeistuksen saataville. Lisäksi YTI-hanke tuottaa oman lisänsä kokonaisuuteen; VRK:n toteutuksessa olevat asiat ovat samalla roadmapilla. Työtä täydentävät vuoden alusta voimaan tulevat hallinnonalasiirrot, mm. kokonaisarkkitehtuuriin liittyen. Palveluhallinnan käyttöönotto on keskeinen läpi palveluiden menevä tehtävä. Kansallisen palveluväylän osalta tavoitellaan automatisoinnin kehittämistä; lisäksi on käynnistynyt yhteistyö perustetun Nordic Institute for Interoperability Solutions'n (NIIS) kanssa. Tunnistuksessa eIDAS, rajat ylittävä vahva tunnistaminen on keskeistä sekä tunnistuksen tukeminen mobiilisovelluksissa. YTI:n puolelta omadata-kehitys nostaa keskusteluun heikon tunnistamisen tarvetta. Valtuuksissa korostuvat asiakaskäyttöön otot ja niiden tuki. YTI-liitos tulee jälleen omadatasta; liitoksia myös selvityksiin valtuuksien hyödyntämisestä tiskiasioinnissa. Verkkopalvelussa Maku-Sote-uudistus tarkoittaa Palvelutietovarannon tietosisällön tarkastelua. Tulossa on myös oppaita elämäntilanteisiin. Viestit ovat olleet vuoden 2017 lopun kova rutistus, mikä on vaatinut myös priorisointia resurssien käytössä, mutta palvelu on saatu nyt tuotontoon.

Roadmapia on käyty läpi avoimissa sidosryhmätilaisuuksissa ja tarkoitus on kaikin puolin lisätä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä tekemiseen. Vaikuttamismahdollisuuksia pyritään lisäämään. Myös raportointitiedon saatavuutta pyritään lisäämään, mm. palveluiden käytöstä. Keskustelussa tuotiin esiin huolta Palvelutietovarannon kuvailuista, liittyen myös aiempaan kokousaiheeseen ontologioiden ylläpidosta. Todettiin, että viesti eteenpäin menosta on hyvä asia. Kehittämistoimet ovat vain niin suuria ja niitä on liikkeellä kerralla paljon, on huolta toimijoiden kyvystä reagoida. Palveluiden tunnettuus kansalaiselle on avain, sillä sitä kautta luodaan myös hallinnon toimijoiden sitoutumista niiden käyttöönottoon.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10.

Liitteet (VYVI-työtila)

Liite 1: Edellisen kokouksen muistio
Liite 2: Yhteentoimivuusmenetelmän ja välineineistön pilotointi -kalvot
Liite 3: Kannanotto metatietoresurssien ylläpitoon
Liite 4a: Hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelma
Liite 4b: Hankevuoden 2017 saavutukset, tulokset ja tuotokset
Liite 5: Suomi.fi -palveluiden roadmap 2018-2019

(Tiedostopolku: Pöytäkirjat >> Projektiryhmän materiaalit >> Projektiryhmän kokousmateriaalit tai Hankemateriaalit)

<https://vyvi-some3.vyv.fi/vm/yti> (VM:n sisäinen osoite)

<https://vyvi-some3.vy-verkko.fi/vm/yti/> (VM:n ulkoinen osoite)